

Η ουρανογραφία των Αγίων (Κωνσταντίνος Δ. Μαυρομμάτης, Μαθηματικός - Πρόεδρος Εταιρίας Αστρονομίας & Διαστήματος)

/ [Πεμπτουσία· Ορθοδοξία-Πολιτισμός-Επιστήμες](#)

Τον 17ο αιώνα, ο ιατρός Ιούλιος Σίλερ άλλαξε τις ονομασίες των αστερισμών, δίνοντάς τους χριστιανικά ονόματα, και μας άφησε έναν υπέροχο χάρτη του ουρανού θόλου. Έτσι, η παρατήρηση των αστερισμών απέκτησε μία άλλη διάσταση, καθώς συσχετίστηκε με την Εκκλησία και τους Αγίους.

Ο 17ος αιώνας έχει χαρακτηριστεί ο αιώνας της ουρανογραφίας. Πολυάριθμοι χάρτες του ουρανού, ιδιαίτερα καλλιτεχνικοί και με πολλά στοιχεία, είδαν το φως της δημοσιότητας. Με την αυγή του αιώνα εκείνου, στα 1603, πρώτος ο μεγάλος Γερμανός αστρονόμος Μπάγιερ (Bayer) (1572-1625), δημοσίευσε έναν σπουδαίο χάρτη, για πρώτη φορά μετά την «Αλμαγέστη» του Πτολεμαίου, η οποία γράφτηκε το 140 μ.Χ.

Την ίδια περίοδο γεννήθηκε η ιδέα στον φίλο του Μπάγιερ (και μετέπειτα συνεργάτη στην προσπάθειά του), Ιούλιο Σίλερ (Julius Schiller), να «εκχριστιανίσει» τους αστερισμούς του ουρανού θόλου και να αντικαταστήσει τους μυθολογικούς αστερισμούς της αρχαιότητας με άλλους, εμπνευσμένους από την Αγία Γραφή.

Ο Ιούλιος Σίλερ (Julius Schiller), ιατρός στο επάγγελμα, έχοντας κοντά του και συμπαραστάτη του τον επίσης ιατρό Raimund Minderer, δούλεψε παράλληλα με τον Μπάγιερ, τον διάσημο αυτό ουρανογράφο, στο Augsburg, πάνω από 20 χρόνια, για να αλλάξει τις ονομασίες των αστερισμών, δίνοντάς τους χριστιανικά ονόματα. Το 1627, εξέδωσε έναν Άτλαντα, με το όνομά του στο εξώφυλλο και με τον τίτλο «Coelum Stellatum Christianum», δηλ. «ο Χριστιανικός Ουράνιος Θόλος». Στο ένα ημισφαίριο του χάρτη αυτού εμφανίζονταν κυρίως μορφές από την Παλαιά Διαθήκη και στο άλλο μορφές από την Καινή Διαθήκη. Ήταν ένας φανταστικά ωραίος ουρανός με τους δώδεκα Αποστόλους κατά μήκος των

ζωδιακών αστερισμών, τον Απόστολο Πέτρο με τα κλειδιά στο χέρι, τον Ανδρέα με τον σταυρό και το Ματθαίο με το Ευαγγέλιό του. Ο Πήγασος έγινε Αρχάγγελος Γαβριήλ και η Αργώ, Κιβωτός του Νώε. Ο Σίλερ, όμως, πέθανε τον ίδιο χρόνο και δεν μπόρεσε να διαφημίσει το έργο του. Έτσι, για να επιβληθεί ο «χριστιανικός ουρανός» ίσως χρειαζόταν επεμβάσεις άνωθεν, του πάπα για παράδειγμα. Κανέννας, όμως, ούτε πάπας, ούτε κι αστρονόμος, δεν θέλησε να αντικαταστήσει τις «εθνικές» αρχαίες φιγούρες των αστερισμών του ουρανού με χριστιανικές.

Τριάντα χρόνια αργότερα, τον χάρτη αυτόν του Σίλερ τον αντέγραψε και τον εξέδωσε ο Cellarius στην *Armonia Macrocosmica*.

Τους χάρτες των αστερισμών με χριστιανικά ονόματα αποφάσισε να εκδώσει -εδώ και δύο χρόνια- σε ένα καλαίσθητο άλμπουμ, με τίτλο «Η Ουρανογραφία των Αγίων», η Εταιρεία Αστρονομίας και Διαστήματος, που έχει την έδρα της στον Βόλο (www.astronomos.gr). Ήταν μία επίπονη εργασία, που κράτησε δύο και πλέον χρόνια, αλλά, όπως μπορεί να διαπιστώσει εύκολα κανείς, άξιζε τον κόπο και τα έξοδα.

Είναι πολύ σπουδαίο να γνωρίζουμε όλα εκείνα τα στοιχεία που συνθέτει η κάθε εικόνα του χριστιανικού αστερισμού, για να καταλάβουμε καλύτερα το περιεχόμενό της, αλλά και να εκτιμήσουμε το μέγεθος της προσπάθειας και της προσφοράς του Σίλερ και των συνεργατών του, κατά την αναγεννητική εκείνη περίοδο του 17ου αιώνα. Και μη μας διαφεύγει πως λίγες ενέργειες και λίγες περισσότερες κινήσεις αν γίνονταν, είναι πολύ ενδεχόμενο σήμερα να είχαμε έναν χριστιανικό ουράνιο θόλο, αντί για τον μυθολογικό, κυρίως, αρχαίο ελληνικό. Ας μην ξεχνάμε ότι η πρόταση για την νέα χρονολογία με αρχή την γέννηση του Χριστού έγινε από έναν και μόνο άνθρωπο, και μάλιστα μοναχό, τον Διονύσιο τον Μικρό, τον 6ο μ.Χ. αιώνα, και λίγο αργότερα επικράτησε σ' ολόκληρο τον χριστιανικό κόσμο, για να έχει σήμερα την γενική αποδοχή από τους κρατούντες της Εκκλησίας και της Πολιτείας.

[Συνεχίζεται]